

Róla

*Régvolt nyarokról
Egy lányról mesélek
Ki egykor az égbe lopva szívem
Lázvert szemérről
Ma róla mesélek
Méz íz ajkáról
Ki engem igen
Az útról házáig
Erdőkön átall
Vizek medrében
Falvakon át
Árnyas kertjéről
Hol hőszi ruhában
Várt rám türelme
Sok éjen át
S megjön remélte
Én a bolond bús
Bitang szerelme
S a kerteken át
A téljött lopózva
És semmit felőlem
S ő fogyván a holddal
Nem várt tovább.*

LACKFI JÁNOS

hagyjatok, gennyládák, megvakultam!

Egyik délután eljöttek a suliba a KISZ-esek, sokszorosított lapokat osztottak, addig nem mehettünk ki a teremből, míg fejből nem tudtuk az összes választ, ki is próbáltuk, tényleg nem engedtek ki, egy nagyszájú lány volt a vezetőjük, látszott rajta, állandóan örül neki, hogy milyen vicceseket mond, na, srácok, ez kevés, mint macisajtban a brummogás, mint lócitromban a C-vitamin, meg ilyenek, nem cseréltem volna vele, a helyében nem bírnám ki naphosszat összezárva magammal. Megtanultuk Ságvári Endrét, a KIMSZ-et, meg hogy Nemesmedves és Battonya, hol jöttek be és hol nem mentek ki a ruszlik, mindenki a Nagyréten akart már játszani. Elmondtuk nekik, hadd örüljenek, nem tudom, mit voltak úgy fel, Lenin elvtárs szánkózott a gyerekekkel, katátszja na lúzsah, ők is játszhattak volna inkább valamit, igaz, Lenin elvtárs a Bibliát is megtanulta a börtönben, hogy tanulmányozza az ellenség ideológiáját, és rápirított a nagyszakállas pópákra, mert azok nem ismerték a Szentírást olyan jól, mint ez a pogány kómenista, ahogy nagyapám hívta volna, apám meg azt mondta, hogy amikor Lenin fűtőnek maszkírozva szökött át Finnországból Oroszországba, és kénytelen volt életében először és utoljára dolgozni egy kicsit, akkor hajtotta a legnagyobb hasznót az emberiségnek, de ezeket már nem mondtam el a halálos jó fej KISZ-eseknek, Timurnak és csapatának, akik keresztbe tolták azt a rohadt padot az ajtó előtt és azon ültek, és se ki, se be, nem mintha bárki is be akart volna jönni, ez csak egy szólásmondás, csak mondták, mondták hogy nicsak, te pupák, itt a mancsom, csapj bele.

Végül csak kijutottunk a Nagyrétre, mondtam a Gegének, nem lesz ez így jó, nagyon nyomják a mozgalmat, Hédi néni ofó órán azt kiabálta, meg kell alapítani az őrsöket, ideje végre közösséggé válni meg ilyenek, a végén besoroznak valahová, hülye csajokkal kell masírozni minden hétvégén. Gege azt mondta, hanyagoljam az ügyet, ő már egész jó programokat meg tud írni a gépen, igazából csak az érdeklő, ahhoz matek kell meg fizika. Egészségedre, mondtam, de mi a szar ez a gép? Számítógépen, te töketlen, hogy lehet ezt se tudni? Ja, olyan úrkutató cucc, ugye, kérdeztem, a nagybátyám tudományos, neki van olyanja, minden szobában egy. Te viszont, amilyen sötét vagy, be se tudnád kapcsolni azt a gépet, mondta, még egy rádiót se tudsz összerakni tekercekből. Rávettem magam, és csináltam rajta a fűben egy fojtást meg egy karfeszítést, hogy megmutassam, én is tudok valamit, csurgott rólunk az izzadság, Gege fűfoltos gatyá-

ban hol a karját, hol a nyakát masszírozta, hülye barom állat, köpködte a füvet, hülye állatok, hagyjátok ti is abba.

A fiúk körénk gyűltek, és kiabálták, hogy üsd ki, üsd ki, pedig tényleg jobb lenne hallgatni, még idejön valami tanár, azokból pedig untig elég mára. Csináljunk egy őröt, mondtam, a szarnak van kedve őrbe járni, mondták, tudom, mondtam, én megírnám és megrajzolnám a naplót és kitalálnék minden foglalkozást, hogy ide mentünk meg oda, és nem kéne menni sehova. Én lennék az őrvezető, a nevünk meg Fekete Párduc lenne, rohadt jó fekete párducot láttam egy könyvben, az gyorsabban fut, mint az autókártyán a sportkocsik, és benzin se kell hozzá. Végül is el lehetne lógni otthonról, mondta Gege, akit az anyja ébresztőórával várt haza a suliból, ott állt az óra a konyhaasztalon, előtte a Gege anyja, ráfüggesztve tekintetét, aztán kérdően Gegére nézett, annyit mondott, hét perc vagy tizenhárom perc vagy még több, és azt pontosan levonták a zsebpénzéből, vagy azt mondták, hogy nem kapcsolhatja be azt a nyavalyás gépet, amilyen senkinek nem volt az osztályban, elvontunk nélküle is rendesen.

Motorozhatnánk, mondta a Pétersz, ilyen hülye neve csak neki volt, anyádba, abba a tarajosseggűbe, mondta a Kotnyek a vastag szemüvege mögül, mert csak neki volt motorja a bandából, inkább lőjünk a légpisztolyoddal, mondta, mert az meg csak a Pétersznek volt, akinek tiszt az apukája. Állítólag még rakétájuk is volt otthon meg gépfegyverük, az apja egyszer kilőtt a kertbe egy sorozatot éjszaka, mert matatást hallott a kertjükben, és ordított is aztán valaki, és másnap a leveleken meg a kerítésen vércsákat találtak, a kutyát úgy kellett oldalba rúgni, hogy ne nyalogassa. A szomszédjuk hetekig sántikált és hónapokig nem köszönt, már majdnem sikerült lefeszítenie a lakatot a sufniról, mikor eltalálták, ott tartotta a Pétersz apukája a motoros fűrészt. Ukrajnából hozta, egy hadgyakorlaton cserélte valami favágókkal kincstári mikadóért meg usankáért, és ekkora törzsű fákat is ki lehetett vágni vele, a Pétersz kislány volt, egészen szét kellett tárnia a karját, hogy megmutassa, milyen szélesek azok a fenyők, az apámnak meg is mutatták, esküszöm, senki nem hitte el neki. Persze, és ekkora volt a szeme, mutatta valaki két markát hatalmas golyóvá formázva, mint a viccben, amikor a hazudós horgásznak, aki széttárt karral mutatja, eekkor halat fogtam, összekötik a csuklóját, hogy most mutasd meg, mekkora volt. És röhögtünk.

A Pétersz felnőttesen lepittyesztette a száját, elhozhatom, ha akarjátok, nem nagy ügy, mászkálok én fegyverrel gyakran. Nekünk is volt légpuskánk, de nem szabadott mondani, csak otthon lógni vele titokban, mert az már fegyvertartás, kevesebért is betörik az emberek pofáját, a forradalom után beszolgáltatási kötelezettség volt és statárium, akinél puskát találtak, rögtön kinyírták, ezt a légpuskát csurom olajos rongyokba tekerve a krumpli alá ásták be a pincébe, nagy-nénikémmél volt egy fénykép a falon, apám vasalt rövidnadrágban és elválasztott hajjal fogja a puskát és céloz, verebet lőtt vele, és az árokparton meg is sütötte, bár nem sok rágnivaló volt az apró csontokon.

A Pisce Lali nem szólt semmit, az orrát túrta, és a nagy igyekezettől kilógott a nyelve, amúgy is állandóan kilógott. A tanárok gusztustalannak tartották, majd ők lenevelik az ilyesmiről, Lali abba is hagyta, ha rászóltak, de mihelyt kicsit elbambult, márpedig gyakran elbambult, rögtön előbuggyant a nyelve, a tanárok meg hagyták a francba, ha nem akartak gutaütést kapni. A Pisce Lali nagyon nyugodt gyerek volt, ha kihívták felelni, és nem tudott semmit, márpedig gyakran nem tudott semmit, akkor nem is mondott semmit, nem próbálkozott, nem nyökögött, nem vörösödött és nem izzadt, olajbarna bőrén nyoma se volt az izgalomnak. Csak kidugta a nyelvét. A sulis közeli lakott, és volt egy papagája, az legszívesebben a nevelőapja sapkájában szunyókált, a nevelőapja feje tetején. Lali egyetlen egyszer jött ki a sodrából, mikor az a papagáj kirepült a házból, és a sulis környéki jegenyefákon röpdösött, mi meg lenről próbáltuk hajkurászni, közben már be is csengettek, és az iskolaudvarról sem lett volna szabad kimenünk, a papagáj, mutattuk a tanárnak, aki mérgesen jött utánunk, az én papagájom, szólt Lali, és olajosbarna arca kipirosodott, olajos fekete haja szikrázott, ő volt a legmagasabb az osztályban, mert már kétszer is bukott, magasabb volt a tanárnál is, aki jobbnak látta, ha nem szól semmit, és végigvárja a papagájüldözést. Felőlem, szólt most Lali, de ez fontos felőlem volt.

A Horgos gyerek is megvonta a vállát, a nagy izomtömb vállát, ha focizunk is, akkor oké, és a Csókán is láttam, hogy benne van, bár őt csak a vetkőzős tolla érdekelt, most is azzal szórakozott, egy nő volt rajta bikiniben, és ha a tollat fejjel lefelé fordították, lecsúszott a bikini, és ott állt a csaj pucéran. A Csóka mutogatta azt rettenetesen szőrös fényképet is, amiről nem értettem, mi van rajta, akár egy orr és egy száj, vagy egy nyelvsap és egy torok, ő meg röhögve azt mondta, a Hanák papi pofája, kis szőrös festőművész volt ez a Hanák, rajzot tanított, és az egyetlen tanár volt, aki örült neki, hogy töltőtollal, sokemeletes japán pagodákat rajzoltam az órán. Megvoltunk már heten, az ofő örülni fog, mert spontán szerveződünk, az ember közösségi lény, erős közösségek nélkül nincs társadalom, egyik a másnak nyújtson segítő jobbot.

11-én őrsi foglalkozás keretében kilátogattunk a Nagyrétre, végimentünk a Munkásmozgalmi Sétányon és megemlékeztünk a Hősökről. Utána segítettünk a Majálisra készülő szórakoztatóipari dolgozóknak a létesítmények felállításában. Futballmérkőzést is játszottunk (4-2). A kis Pétersz tényleg elhozta a pisztolyt, egy fehér rongyból tekergette ki óvatosan, azt mondta, az apja megöli, ha megtudja, nem mindenkinek adta oda, csak a menőbbeknek, én mint őrsvezető, épp csak megfoghattam először. Egyre jobban nekibátorodtunk, egymásra céloztunk, csss, meghaltál, és feldobtuk magunkat, mint a filmekben, állati, simogattuk a hűvös és fekete vasat, sündörögtünk körülötte lelkesen. A Kotnyek cigit vett elő, már füstölt is, a füstön keresztül vetette oda a Pétersznek, azért a lámpakörtét nem tudnád eltalálni innét. A Munkásmozgalmi Sétányt ugyanis éjjel-nappal kivilágították, hátha éjszaka érik rá valakire az emlékezhetnék, nehogy már

ne róhassa le a kegyeletét. Ne hülyüljete, állt el a lélegzetem, de a Pétersz célba vette a magas oszlop tetején a hatalmas, tojás alakú üvegbuborékot, a pisztoly aprót kattant, és már cirrent is az üveg. Kell még, kérdezte a Pétersz sápadtan és komolyan, a szájából ólomgolyót húzott elő, a pofazacskójában tartotta most őket, és ment a következő oszlophoz, peregtek a szilánkok, kilótt vagy négyet-ötöt, egyre jobban belelkesültünk, mindenki megpróbálta, de nemigen találtuk el, végül a kis Pétersz az összeset leszedte, ünnepeztük, mint egy munkásmozgalmi hőst. Akkor a Kotnyek célba vette az egyik emlékművön a betonba ágyazott műanyag vörös csillagot, rálőtt, de a csillag éppen csak megrepedt, az ólom viszapattant róla, a Csóka meg a szeméhez kapott, vér szivárgott az ujjai közt, seggfej, üvöltötte, nem fogok látni, mama, nem fogok látni. Akárhogy próbáltuk letépni a kezét a szeméről, nem engedte, hagyjatok, gennyládák, megvakultam, üvöltötte, kezénél-lábánál fogva vittük le a fűre, lefogytunk, a Horgos ráült a hasára, és lefeszítette a kezét. Már mind fel voltunk készülve a horrorjelenetre, a kifordult szemgolyóra, a véres szemüregre, kiszáradt a torkunk és összeszorult a szívünk, pont ide, a Nagyrétre jártunk vöröskeresztes foglalkozásra, műanyagból öntött, kifestett műsérüléseket ragasztottunk egymás kezére-lábára, tenyérszori horzsolásokat, bíborvörös sebkrátereket meg nyílt törést, amiből kilógott a csont, és aztán szakszerűen meggyógyítottunk mindent, ezt nevezték életre nevelésnek, és valóban, bárkin meglátnám bármelyik ragasztott műanyag sebet azok közül, rögtön tudnám, mit kell vele csinálni. De semmi, csak egy apró repedés volt a Csóka szeme alatt, a hülyéje azt a kis vért maszatolta egybe a könnyeivel. Egészen kicsi seb, nem is fog látszani, üvöltötte Csóka képébe a Horgos, úgyhogy a gyerek el is hallgatott, csak a takony folyt két csikban az orrából. Két centivel följebb megy, és csók, annyi a szemednek, mondta Kotnyek pokoli képregényvigiórral. Megöllek, te rohadék, üvöltött fel a Csóka, de a Horgos gyerek lenyomta a földre, mintha vaspántok fognák oda, állj már le, Kotnyek, mert betolom a pofádba a szemüved, és hiába, hogy a Kotnyek is már kétszer bukott, most inkább visszaadta a fegyvert a kis Pétersznek.

Kedvetlenül rúgtunk egyet-kettőt, mert a Horgos hozott focit, veletek nem lehet játszani, fújtatott dühösen, amikor látta, hogy nem megyünk a labdákért, nem vesszük át a passzokat és nem védjük a kapuralövéseket. Csóka az arcát tapogatta és egy lapulevélbe próbálta fújni az orrát, látszott rajta, hogy legszívesebben hazamenne, de már így is eléggé szégyenkezik a sírás miatt, nem mer még gyávábbnak mutatkozni.

A mezőn lakókocsik álltak, körülöttük munkások mozgolódtak, Horgos hóna alá vette a labdát, Pétersz a nadrágjába csúsztotta az ormótlan légpisztolyt, röhögtünk rajta, nehogy valamelyik fegyver elsüljön odabenn, még kárt tesz a másikban. Leültünk a fűbe, és néztük, ahogy a körhintások szerelnek, fel-le másznak az állványokon, himbálózva függenek a láncokon, olajozzák az áttételeket. Félmeztelenül járkáltak a tavaszi verőfényben, április volt, de nem valami meleg. Ők

mégis fürdették a napban izmos bronztestüket, rondaságokat ordítottak a lakókocsik ablakából kinézegető nőknek, szájuk sarkából cigaretta lógott, mindig hunyorogtak a füsttől. Hú apám, mondta a Gege, gondold csak el, egy kocsiiban lakni, mindig utazni, majálisról majálisra, ez klassz. Még a hátuk is szőrös, azt mondják, az a jó, a nők az olyat szeretik, aki mindenütt szőrös, mondta bizalmasan a Csóka, no né, a vakembert, fújta ki a füstöt vastag szemüvege mögött hunyorogva Kotnyek, egész kinyílt a csipád. Legjobb, ha még a füle is szőrös, dőltem a fűbe röhögve. Meg a talpa, hemperedett mellém Gege, borotválni kell! Nem a füle meg a talpa, ti állatok, üvöltött sírósan Csóka. Hanem a szemgolyója, mi, tette hozzá Piszze Lali tőle szokatlan frissességgel, az ő nehéz fejéből is szikrát csiholt a csiklandós napsütés. Nyugi, fiúka, ki ne lőjem a másik szemed is, formált pisztolycsövet mutatójából a Kotnyek, és becélozta a tajtékzó Csókát. Cseszdmeg, mondta a Horgos, hóna alól kipottyant a labda, és odébb gurult a fűvön. Hirtelen mintha felfúvódott volna a mellkasa meg a karja is.

Oké, vigyorodott el a Kotnyek, képzeletbeli pisztolya csövét a céllövölde felé fordítva, mit szólnátok egy kis piff-puffhoz? Lőhetnék fájdalomdíjat a srácnak... Mindenkinek nevetnékje támadt, a zsebekből érmék kerültek elő, összedobtunk egy pár lövésre valót, odaadtuk a Pétersznek, és megindultunk a nyomában. Bácsi kérem, löni szeretnék. Az öreg rosszkedvű volt, épp a lacipecsenyés nőt fűzte volna a bódé mellett, ha be nem toppanunk, úgyhogy odadobott pár ólom-bogyót, majd ment is vissza, onnan tartott szemmel minket, nehogy ellopjunk valamit. Balra hord, mondta a kis Pétersz az első lövés után. A rohadt szemét, suttogtuk, nehogy rendesen célolni lehessen. Velem nem tol ki, a kis Pétersz a zsebébe nyúlt, kitett a pultra még egy marék sörétet, és fürgén munkához látott. Lőtt és töltött, lőtt és töltött, mi meg pukkadottunk a röhögéstől, mert szép sorban kiszedte a hajasbabák szemét, szétrobbantotta a rumosüvegeket, kicsorbította a hamutartókat, szilánkokra törte az apró köcsögöket, kilyuggatta a zacskó cukrokat. Nem tudsz célolni, az anyád valagát, te kis szaros, a pálcikát lőjed, rontott ránk üvöltve a vén trottyos, de akkor már minden be volt terítve törmelékkal, a kis Pétersz zsebre vágta a maradék sörétet, odadobta a puskát a pokrócra, aztán rohantunk, ahogy bírtunk, a kis Pétersz erősen markolta a nadrágjába rejtett légpisztolyt, elég röhejesen nézett ki.

A bokrok közt fetrengtünk a nevetéstől, csapkodtuk a földet, a céllövöldés vörös fejét láttuk magunk előtt, meg a lacipecsenyés nőt, aki szintén kiröhögte, egy darabig nem jöhetünk erre. Egyszeriben a Gegét hallottuk a sűrűből, ezt nézzétek meg, feltápáskodtunk és mentünk, amerről a hangja hallatszott. A kunyhó izgalmasan nézett ki, Ifjú Bölény szíve megreszketett, ahogy meglátta, szeme kutatva pillantott körül, itt egy felrebbent madár nyomán hintázott az ág, amott nyérc ürüléke, lekushadt, mutató- és hüvelykujja között morzsolgatta kicsit az anyagot, az állaga után ítélve pár órája járhatott erre az állat, hátrálni kezdett, gondosan ügyelt, nehogy száraz gallyra vagy levélre lépjen, nehogy felhívja ma-

gára a figyelmet, ujja az íj idegén, feszült figyelme átölelte a vadont. A partra érve a kéregcsónakot leeresztette az odvas fa belsejébe, és a törzs tövéénél úgy tornyozta össze az avart, mintha csak a szél fújta volna oda, egy róka farkokkal simára söpörte a homokot, ne fedezzék fel, hogy itt szállt partra, majd tíz métert gyalogolt a sekély, kavicsos folyómederben, s csak akkor indult a kunyhó felé. Ahogy közeledőben tekintete a bozótot fürkészte, vállmagasságig apró, letört gallyvégekre lett figyelmes, a törésekből friss nedv szivárgott. Alig fél órán belül járt itt valaki, termete átlagos, jóval alacsonyabb, mint az indiáné, meglehet, a kunyhóban tartózkodik épp, majdnem biztos, hogy ott van, vizsgálta meg a friss földön talált lovaglósizmanyomot, mely hegyes orrával a házikó felé mutatott. Most apró légmozgás támadt, éppen abból az irányból, fontos üzenetet hozott, Ifjú Bölény kitágult orrcimpákkal szimatolt. A rettenetes kapadohány szagának egyetlen foszlánya elég volt, hogy azonosítsa a benn tartózkodót, a Ragyás James, suttogta befelé, szája sarkában egészen halvány mosoly jelent meg, fejében már készen állt a haditerv. Apró termést hajított az ablaktáblára, annyit koppant csak, mint mikor egy mókus mogoróhancsot hullajt le a fa tetejéről. Abban a pillanatban nyílt is az ablaktábla, de Ifjú Bölény már a ház túloldalára került, nesztelenül belökte az ajtót, s amint a neki háttal álló, az ablakon kifelé néző James megfordult, egy nyílvesző a kunyhó falához szegezte jobb kezét, melyből kihullott a pisztoly. Ifjú Bölény két ugrással ott termett, acélos erővel átölelte a Ragyás testét, borotvaéles, hosszú pengéjű kése akadálytalanul szelte át a borostás nyakat, épp csak a gégeporc finom reccsenése hallatszott. A következő pillanatban már meg is tette az első néhány bemetszést a homlokon, a tarkón és a halántékon, hogy azon frissiben leránthassa és övére akaszthassa az arizonai skalpját, még mielőtt a fejbőr kihülne és szorosan a koponyára tapadna.

A Kalapos Ember, súgtam Gegének, aki bölintott, egyedül ő tudott a nyomozásról. A kunyhót látható szakértelemmel ácsolták, úgy, ahogy a magas hegyekből jött emberek értenek csak hozzá, az illető a környéken található hullott ágakból dolgozott. A Horgos, hóna alatt a labdával, furcsán sápadt volt most, hagyjuk a fenébe az egészséget, suttogta, mi az, bemajréztál?, vigyorodott el a Kotnyek, mire a labda lepottyant a földre, és zörrent párat az avaron. A Horgos felsőteste újra felfúvódott, a szeme összeszűkülte, már láttuk, ahogy a Kotnyek vastag szemüvege a földön landol. A Horgos gyerek azonban nagy csörtetve odament a kisházhoz, hatalmasat rúgott az ajtóba, amely nyikorogva kitárult. Dermedten vártunk, a Horgos meg felkapta a labdát, és dekázni kezdett, na mi van, be vagytok szarva, már legalább húsznál tarthatott, vagy harmincnél is, mire megmozdultunk, na mi van, nem be akartatok nézni?, mondta negyvennél, s csak akkor hallottuk a labdát az avaron puffanni, mikor már mind a kunyhóban álltunk. Papírdobozok, pokrócok, az egyik sarokban gázégő. A falba verve körben kések, láthatóan akasztónak használta őket valaki. Megpróbáltam megmozdítani az egyiket, de túlságosan mélyen ült a fában. Két kézzel erősen megrángattam, de meg se moz-